

ABSTRAKT

Autor: Lenka Králíková

Název práce: Bakterie rodu *Listeria*

Bakalářská práce

Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Studijní obor: Zdravotní laborant

Cíl práce: Bakalářská práce si klade za cíl popsat rod *Listeria*, dělení rodu, morfologii a laboratorní diagnostiku. Větší pozornost je věnována druhu *Listeria monocytogenes*, jelikož je u lidí hlavním zdrojem nákazy. Dalším cílem je popsat výskyt *L. monocytogenes* v potravinách, její antigenní strukturu, patogenezí a onemocnění, které způsobuje.

Hlavní poznatky: *Listeria monocytogenes* je všude přítomná bakterie. Byla nalezena v čerstvé vodě, hlíně, v rostlinném materiálu i v odpadní vodě. Hlavním zdrojem nákazy pro člověka je kontaminovaná potrava. Nejčastěji se jedná o nepasterizované mléko, zrající sýry či špatně tepelně opracované maso či zeleninu. Bakterie způsobuje onemocnění zvané listerióza, které je nebezpečné především pro novorozence, starší lidi, těhotné ženy a jedince s oslabenou imunitou. Onemocnění se vyskytuje spíše sporadicky, mezi lety 2008–2017 se v České republice za rok vyskytlo průměrně 30 až 37 případů nákazy. V Africe došlo v roce 2017-2018 k epidemii, jedná se o největší zaznamenanou epidemii způsobenou listerií. V případě nákazy je povinností laboratoře i lékaře nahlásit pozitivitu nálezu a provádí se další vyšetření a hledá se zdroj nákazy, aby se zamezilo případně další nákaze a epidemii.

Závěry: Účinnou prevencí proti nákaze bakterií je správná tepelná úprava potravin a vyvarování se případným potravinám, u kterých je potvrzený zvýšený výskyt listérie. V současné době není problém v čas potvrdit výskyt bakterie a nasadit vhodnou léčbu nebo stáhnout produkt z pultů prodejen. Terapie spočívá v podání penicilinových antibiotik, ampicilinu v kombinaci s gentamicinem. V případě alergie na penicilinová antibiotika se podává trimethoprim-sulfamethoxazol.

Klíčová slova: *Listeria monocytogenes*, listerióza, alimentární onemocnění, listérie